

1	GEBED
----------	--------------

Bid om Gods leiding door Zijn Geest, voor bewustwording van Zijn aanwezigheid en voor het luisteren naar Zijn stem. Wijd deze groep en les over gemeente bouw toe aan de Heer.

2	UITWISSELEN (20 minuten) [STILLE TIJDEN] JAKOBUS 1 - 3
----------	--

Deel (of lees) om de beurt in het kort wat je in een van je stille tijden uit de toegewezen Bijbelgedeelten geleerd hebt (Jakobus 1 - 3). Luister naar de persoon die deelt, neem hem serieus en accepteer hem. Ga niet verder in op wat hij vertelt. Maak aantekeningen.

3	MEMORISATIE (5 minuten) [CHRISTELIJKE OPVOEDING] (1) 2 KORINTIËRS 12:14b-15a
----------	--

De achtste **serie (H)** memorisatie verzen gaat over **“Christelijke opvoeding”**. De titels van de vijf Bijbelverzen zijn:

- (1) Liefhebben door te sparen. 2 Korintiërs 12:14b-15a
- (2) Ontwikkel alle terreinen. Spreuken 22:6
- (3) Leer Gods Woord. Deuteronomium 6:6-7
- (4) Opvoeden in Christus. Efeziërs 6:4
- (5) Liefhebben door tucht. Spreuken 13:24

Mediteer, memoriseer en repeteer twee aan twee.

(1) Liefhebben door te sparen. 2 Korintiërs 12:14b-15a. De kinderen moeten immers geen schatten verzamelen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen. Ik zal dan heel graag zelf de kosten geven voor uw zielen.

4	ONDERRICHT (85 minuten) [KERK HERSTELLEND E BEDIENING] OMGAAN MET GELD
----------	--

Inleiding. Deze studie gaat over hoe je goed met geld moet omgaan. Geld heeft invloed op de levens van mensen op de aarde en ook op hun eeuwige leven in de hemel. We zullen ook *de christelijke levensstijl van eenvoud* in de wereld bestuderen.

A. HET IS BELANGRIJK OM GOED MET GELD OM TE GAAN

1. De invloed van geld op je leven op de aarde.

Ontdek en bespreek. Welk invloed kan geld op je leven op de aarde hebben?

(1) Geld kan een mens nooit verzadigen.

Prediker 5:9-11 zegt, “Wie het geld liefheeft wordt van geld nooit verzadigd, en wie de overvloed lief heeft, niet van inkomsten. Ook dat is vluchtig. Waar het goed vermeerdert, vermeederen zij die het opeten. Welk voordeel hebben dan de bezitters ervan, behalve dat hun ogen ernaar kunnen kijken? De slaap van de arbeider is zoet, of hij nu weinig of veel te eten heeft, maar de overvloed van een rijke houdt hem uit de slaap.” Geld is nog goed nog slecht. Maar de houding die mensen tegenover geld hebben, bepaalt of geld een goede of slechte invloed op hen heeft. Als mensen van geld houden, dan wordt het doel van hun leven om gauw zoveel mogelijk geld te verdienen en om er zoveel mogelijk mee te kopen. En omdat zij nooit genoeg geld hebben, zijn zij ook nooit verzadigd. Geld verzadigt niet en geeft ook geen vrede. Wie geld liefheeft, wil altijd meer geld hebben.

(2) Geld kan de oorzaak van het kwaad zijn.

1 Timoteüs 6:10 zegt, “Geldzucht is een wortel van alle kwaad.” *Geld* zelf is niet de wortel van alle kwaad, maar *geldzucht* of liefde voor geld is een wortel voor alle vormen van kwaad. Bitterheid of niet kunnen of willen vergeven is een ander mogelijke wortel voor alle vormen van kwaad (Hebreeën 12:15). De volgende zijn voorbeelden van geld als een wortel van kwaad:

- Sommige mensen trouwen met een rijk persoon om hun voordeel te doen met zijn/haar rijkdom. Omdat zij om de verkeerde reden trouwen, ontstaan er gauw allerlei huwelijksproblemen.
- De liefde voor geld brengt bepaalde zakenmensen in verzoeking om oneerlijk te worden, omkoopgeld te geven of te ontvangen, of betrokken te raken bij corruptie.

- De liefde voor geld motiveert sommige handhavers van de wet om leugens te spreken in de rechtszaal. Bankdirecteuren ontketenen financiële schandalen in het bankwezen. Politici buiten hun eigen land uit om rijk te worden.
- De liefde voor geld motiveert sommige voorgangers van gemeenten om hogere bijdragen van hun gemeenteleden te eisen.
- De liefde voor geld brengen vele mensen ertoe te stelen, te roven, en zelfs moord te plegen. De liefde voor geld is inderdaad een wortel voor allerlei kwaad!

2. De invloed van geld op je eeuwig leven in de hemel.

Ontdek en bespreek. Welk invloed kan geld hebben op je eeuwige leven in de hemel?

(1) Geld en rijkdom kunnen de oorzaak zijn dat het Woord van God in je leven verstikt.

Lees Markus 4:14,18-19. Markus 4:19 leert dat de verleiding van de rijkdom het Woord van God verstikt en onvruchtbaar maakt. Een mens die geheel in beslag genomen wordt door zijn liefde voor rijkdom, wil meestal niet het Woord van God horen.

(2) Geld en rijkdom kunnen de oorzaak zijn dat jij je hoogste prioriteit misloopt.

Lees Matteüs 6:24; Lukas 12:13-21. De hoogste prioriteit in het leven is om God lief te hebben en te dienen. De rijke man had een goede oogst gehad. Hij besloot om grotere schuren te bouwen om zijn oogst te bewaren en dan te rusten en van zijn oogst te genieten. Hij zei tegen zichzelf: “Ziel, u hebt veel goederen liggen voor veel jaren. Neem rust, eet, drink en wees vrolijk.” Maar hij hield geen rekening met God! God zei tegen hem, “Dwaas. In deze nacht zul je sterven. Van wie worden je spullen dan?” “Zo is het met hem die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.” Ongeacht hoe lang deze mensen nog leven, hun einde komt onverwachts en alles waar zij voor geleefd hebben, zal voor niets geweest zijn. Natuurlijk moeten mensen geld verdienen om te kunnen leven. Maar wanneer geld verdienen en rijk worden zijn allesoverheersende passie geworden is, neemt hij niet de tijd of de moeite om God lief te hebben en te dienen.

(3) Geld en rijkdom kunnen de oorzaak zijn dat jij je ziel verliest.

Lees Markus 8:34-38; 10:21-27; Lukas 16:19-31; 22:4-6; Handelingen 5:1-11; 1 Timoteüs 6:10; Jakobus 5:1-6. De liefde voor geld of rijkdom kunnen het grootste gevaar in je leven worden.

- De rijke jongeling keerde Christus de rug toe en koos ervoor om Hem niet als een discipel te volgen, omdat hij meer van zijn bezittingen dan van Christus hield (Markus 10:21-27).
- Een andere rijke man toonde geen barmhartigheid aan de arme man die voor zijn hek lag. Toen hij stierf, werd zijn ziel (geest) in de hel geworpen, omdat zijn onbarmhartigheid en harteloosheid toonde dat hij geen geloof en geen liefde had (Lukas 16:19-31; 1 Johannes 3:16-17).
- Judas kwam overeen om voor een bedrag geld Jezus te verraden en later pleegde hij zelfmoord (Lukas 22:4-6).
- Ananias en Saffira vertelden leugens aan de gemeente m.b.t. hun financiële transacties en vielen dood neer (Handelingen 5:1-11).
- Sommige rijke mensen verzamelen schatten voor zichzelf, gaan zich aan hun weelde te buiten en houden de salarissen van hun werknemers achter. Zij pleegden zelfs moord op onschuldige mensen om rijk te worden. Jakobus waarschuwt hen dat zij aan het einde van hun leven afgeslacht zullen worden (Jakobus 5:1-6).
- De liefde voor geld maakt dat mensen afdwalen van het christelijk geloof en zichzelf met smarten doorsteken (1 Timoteüs 6:10).

Daarom zegt Jezus, “U kunt niet God dienen en de mammon (de afgod van geld)” (Matteüs 6:24)! “Want wat zal het een mens baten als hij heel de wereld wint en aan zijn ziel schade lijdt? Of wat zal een mens geven als losprijs voor zijn ziel” (Markus 8:36-37)? ‘Je ziel kwijtraken’ betekent verloren gaan in de hel. Veel mensen vandaag zijn materialisten en denken dat rijkdom, macht en roem hun leven hier op de aarde veilig kan stellen. Maar Jezus leert dat de enige manier om je leven (je ziel) in deze wereld en in de toekomstige wereld te behouden is om jezelf te verloochenen en je leven in te zetten voor Jezus Christus en Zijn Koninkrijk!

3. De Bijbel onderkent verschillende vormen van corruptie.

Corruptie betekent dat je bezittingen verwerft op een oneerlijke manier of geld gebruikt om onrecht te doen.

(1) Corruptie die in de Bijbel genoemd wordt.

Ontdek en bespreek. Wat zijn vormen van corruptie die in de Bijbel genoemd worden? Lees zelf de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. Leviticus 19:11-13 zegt dat stelen en roven corruptie is. Psalm 37:21 zegt dat geld lenen en niet terug betalen corruptie is. Jakobus 5:4 zegt dat de salarissen van je werknemers achterhouden corruptie is. Deuteronomium 25:13-15 zegt dat oneerlijkheid en bedrog (bv. met verschillende gewichten en maten meten) corruptie is. Spreuken 17:8,23 zegt dat het geven en aannemen van omkoopgeld (of omkoopgeschenken) corruptie is. Spreuken 28:8 zegt dat woekerwinst op leningen corruptie is. Woekeraars (“loan-sharks”) lenen geld tegen ongehoord hoge renten en omdat de schuldenaars het bedrag nooit terug kunnen betalen, gaat al hun verdiende geld maandelijks regelrecht in de zakken van deze lieden. Prediker 7:7 (NBG) zegt dat afpersing en steekpenningen corruptie is. De maffia die geld aferst om zogenaamd eigendommen (winkels, restaurants, bedrijven) ‘tegen ongehoorde hoge bedragen te beschermen’ en dan in

brand steken omdat zij geen geld krijgen, zijn corrupt. Het is duidelijk dat de God van de Bijbel tegen elke vorm van oneerlijkheid en corruptie is.

(2) Corruptie in de moderne maatschappij.

Ontdek en bespreek. Er zijn nog veel meer vormen van corruptie.

Aantekeningen. Spreuken 16:8 zegt dat inkomsten verwerven door onrecht corruptie is. Deelnemen aan loterijen, weddenschappen en gokken wordt gemotiveerd door hebzucht en een geloof in kansspelen. Veel mensen raken hieraan verslaafd. Het is een slechte manier om het geld dat God je toevertrouwt, te investeren. Gokken (bij casino's) leidt tot enorme schulden, faillissementen en slaven worden van de eigenaren van casino's. De Bijbel leert dat mensen eerlijk werk moeten verrichten om de kost te verdienen (2 Tessalonicenzen 3:10). Geld verwerven door het handelen in drugs en het witwassen van geld is corruptie. Valse kwitanties verkopen of kopen (om geld van de belasting af te trekken) is corruptie. Het drukken van vals geld en valse creditcards is corruptie. Welke andere vormen van corruptie kun je nog opnoemen?

4. De invloed van omkoperij op de maatschappij en op individuen.

(1) Het geven en het ontvangen van omkoopgeld is een kwaad.

Ontdek en bespreek. Hoe beschouwt de Bijbel het geven en aannemen van omkoopgeld (omkoopgeschenken)? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. Spreuken 17:8,23 zegt dat *het geven of het aannemen van een omkoopgeschenk* corrupt is. Psalm 26:10 (NBG) zegt dat aan de handen van mensen die omkoopgeschenken geven, misdaad kleeft. Wat corrupte zakenmannen en corrupte regeringsambtenaren ook zeggen, de Bijbel zegt dat zij met hun omkoopgeschenken alleen maar misdadige bedoelingen en plannen op het oog hebben! Dergelijke mensen kun je niet vertrouwen! Spreuken 19:6 (NBG) zegt dat geschenken geven om naar de gunst van aanzienlijken te dingen, corruptie is.

Het geven van een *bescheiden* geschenk als een culturele uitdrukking van vriendschap of dankbaarheid, is geen omkoopgeschenk. Maar het geven van een omkoopgeschenk of een omkoopsom eisen ten einde een onderhandeling af te sluiten, is wel corruptie. Bedrijven zouden duidelijke regels moeten opstellen over geschenken geven of aannemen bij transacties. Alle dergelijke geschenken zouden gerapporteerd moeten worden en door een accountant goedgekeurd moeten worden ten einde niet van corruptie beschuldigd te worden.

Het geven of aannemen van een omkoopgeschenk ten einde een gunstige beslissing in de gemeenteraad of uitspraak in het gerechtshof te verkrijgen, is corruptie.

Christenen moeten omkoperij in al zijn vormen als corruptie beschouwen. Echte christenen geven geen omkoopgeschenken en nemen er ook geen aan!

(2) De gevolgen van het geven en het ontvangen van omkoopgeld.

Ontdek en bespreek. Wat zijn de verschrikkelijke gevolgen van het geven of aannemen van omkoopgeschenken? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. De Bijbel waarschuwt dat alle corrupte mensen in groot gevaar verkeren.

Deuteronomium 16:18-19 leert dat omkoopgeld aanbieden om een uitspraak in het gerechtshof in je voordeel te krijgen, corruptie is. In plaats van de wet te handhaven, overtreedt de rechter de wet! Hij spreekt de schuldige vrij en veroordeelt de onschuldige! De gever van omkoopgeld verblindt de ogen van wijzen en verdraait de woorden van de rechtvaardigen. Een maatschappij met corrupte rechters en regeringsambtenaren vernietigt zichzelf!

Deuteronomium 27:19,25 en Jesaja 5:22-23 leert dat een maatschappij met dergelijke corrupte rechters, regeringsambtenaren en zakenlui *onder Gods vloek (!) staan!*

Jesaja 1:23-25,28 en Micha 3:9-11 beschrijven de kenmerken van een corrupte maatschappij. "Uw vorsten zijn opstandig en metgezellen van dieven! Ieder van hen houdt van geschenken, zij jagen wederdiensten na. De wees doen zij geen recht, en de rechtszaak van de weduwe raakt hen niet," omdat deze arme mensen hen niet kunnen betalen! *God waarschuwt dat Hij Zijn hand tegen een dergelijke maatschappij keert, Zich zal wreken tegen dergelijke leiders en uiteindelijk elke corrupte mens zal breken! God zal dit al in dit leven doen en zeker in het hiernamaals.*

Prediker 7:7 zegt dat "geschenken het hart bederven." De gevers van geschenken zijn moreel corrupt en de onschuldige mensen lijden hieronder. Spreuken 15:6 (NBG) zegt dat "het gewin (HSV) van de goddeloze vernieling in huis brengt". Je eigen gezin wordt vernield als je bijvoorbeeld in de gevangenis komt en je gezin niet meer kan onderhouden, of de boete niet kunt betalen!

Micha 3:9-12 zegt dat rechters die "recht spreken voor geschenken, priesters die onderwijzen voor loon en profeten die waarzeggerij plegen voor geld" en daarmee "al wat recht is verdraaien" hun land zal omploegen en hun stad tot een puinhoop zal maken!

Maar Deuteronomium 27:25, Job 15:34 en Matteüs 18:7-9 leren dat het ergste gevolg voor mensen die omkoopgeschenken (geld) geven of aannemen is dat God hen als straf zal vervloeken, dat God zal toelaten dat hun gezinnen lijden en dat hun bezittingen vernietigd worden. En uiteindelijk zal God hen in het vuur van de hel gooien omdat zij anderen tot een struikelblok tot de zonde geweest waren!

B. BIJBELSE RICHTLIJNEN OM GOED MET GELD OM TE GAAN

1. Geld op de juiste manier verdienen.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over geld verdienen? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. 2 Tessalonicenzen 3:6-15 beveelt christenen om te werken en hun eigen inkomsten te verdienen. Christenen moeten niet omgaan met mensen die lui zijn, niet willen werken, ongeregeld leven en zich bezig houden met nutteloze dingen. Spreuken 10:4-5 leert dat een christen niet lui, maar ijverig moet zijn. Spreuken 23:4-5 NIV leert dat een christen het maken van veel overuren moet vermijden. “Mat je niet af om rijk te worden, heb de wijsheid om jezelf te beteugelen (beperken)!” Wie voortdurend overuren maakt, heeft geen tijd voor zijn vrouw, kinderen en dikwijls ook niet voor Jezus Christus! Een christen moet niet zeggen, “Mijn eigen krachten en de macht van mijn hand heeft dit vermogen voor mij verworven” (Deuteronomium 8:17-18). Paulus zegt: “Wat hebt u dat u niet hebt ontvangen” (1 Korintiërs 4:7)? Het is altijd de HEERE Die je het vermogen geeft om rijkdom te produceren. Wees daarom nederig en blij afhankelijk van God.

2. Geld op de juiste manier sparen.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over geld sparen? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. Geld sparen voor een goed doel of een toekomstig project als sparen voor de studies van je kind, is een goede zaak. Spreuken 13:11 NBG zegt, “Een vermogen, uit niets verkregen, slinkt weg; maar wie met zijn hand vergadert, wordt rijk” (NIV: “Dishonest money dwindles away, but he who gathers money little by little makes it grow.” Spaar beetje bij beetje en uiteindelijk heb je genoeg voor je project.

Matteüs 25:27 leert dat christenen een spaarrekening bij een bank mogen hebben en rente mogen verdienen. Maar Matteüs 6:19-24 leert dat de veiligste manier om te sparen is om geld te investeren in het Koninkrijk van God! Jezus Christus zegt, “Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen; maar verzamel schatten voor u in de hemel, waar geen mot of roest ze verderft, en waar dieven niet inbreken of stelen.” De praktische manier om schatten te verzamelen is om te investeren in de uitbreiding van het Koninkrijk van God.

3. Geld op de juiste manier uitgeven.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over geld uitgeven? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. Spreuken 21:5 leert wat christenen moeten doen voordat zij geld uitgeven: “De plannen van wie vlijtig is, leiden alleen tot overschot. Maar al wie zich overhaast, komt slechts tot gebrek.” Christenen moeten hun uitgaven plannen op basis van hun inkomsten en op basis van Gods doelen met hun leven. “Al de wegen van een mens zijn zuiver in zijn eigen ogen, maar de HEERE toets de geesten. Vertrouw uw werken aan de HEERE toe, en uw plannen zullen bevestigd worden” (Spreuken 16:2-3).

De volgende praktische suggesties zal de christen helpen om zijn uitgaven te plannen:

- Maak de *planning* van activiteiten en de budgettering van geld een teamproject samen met je huwelijkspartner. Je kunt bij bepaalde zaken ook je kinderen betrekken. Zo leren de kinderen goede plannen met hun geld te maken. Maak financiële plannen in de gemeente samen met de kerkraad en in je bedrijf samen met je directie.
- Maak een prioriteitenlijst van je behoeften in volgorde van belangrijkheid. Zo leer je geld uit te geven aan alleen de belangrijke zaken.
- Geef alleen geld uit dat je hebt, dat God aan je toevertrouwd heeft. Als je geen geld hebt, moet je ook geen geld uitgeven. Maak nooit schulden.
- Als je meer geld wilt sparen, moet je onnodige uitgaven beëindigen.
- Heb realistische doelen voor het uitgeven van geld.
- Houd een schriftelijke boekhouding bij. Gooi kwitanties nooit weg en maak een maandelijks financieel verslag.
- Koop verstandig. Verzamel feiten over het product: Doet het wat het voorgeeft te doen? Ga je het voldoende gebruiken? Koop je meer dan wat je nodig hebt? Is de prijs redelijk? Spreuken 1:3 zegt dat alles wat een christen doet “gerechtigheid, recht en billijkheid” moet zijn.

4. Geld op de juiste manier lenen.

(1) **Schulden maken.**

Romeinen 13:8 zegt, “Wees niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben, want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld.” Dus: “Maak geen schulden!” Dit betekent niet dat je nooit financiële verplichtingen mag aangaan, want de Bijbel spreekt wel over geld uitlenen aan een ander en geld lenen van anderen (Exodus 22:25; Psalm 37:26; Matteüs 5:42; Lukas 6:35). Het veroordeelt wel het gemak waarmee men schulden maakt en vooral het niet terugbetalen van leningen (Psalm 37:21). De nadruk ligt niet op financiële schulden, maar op de verplichting je naaste lief te hebben.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over geld van anderen lenen?

Aantekeningen. De Bijbel geeft een algemene waarschuwing met betrekking tot geld lenen van anderen: “Een rijke heerst over armen, en *wie leent, wordt slaaf van de uitlener*” (Spreuken 22:7). Maar de Bijbel spreekt wel over liefdadige leningen, commerciële leningen en borg staan voor een ander.

(2) Liefdadigheidsleningen.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over liefdadige leningen? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. Alle leningen in Israël (Exodus 22:25-27; Leviticus 25:35-37; Deuteronomium 15:7-11; 23:19-20) waren liefdadige leningen en geen commerciële leningen. Leningen werden gegeven, niet om een onderneming op te zetten of uit te breiden, maar om een arme man te helpen om over een periode van armoede heen te komen. De Bijbel verbiedt rente op dergelijke leningen te berekenen om zo een mede Israëliet in zijn ellende uit te buiten. Het woord “woekerrente” heeft niet dezelfde betekenis als buitensporige hoge rente. De aanklacht in de Bijbel was niet tegen buitensporige hoge rente, maar tegen het vragen van rente zondermeer! Matteüs 5:42 leert, “Keer u niet af van hem die van u lenen wil.”

(3) Commerciële leningen.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over commerciële leningen.

Aantekeningen. Met het oog op de veranderende economie keurde Jezus geld op een bank zetten en rente verdienen goed (Matteüs 25:27; Lukas 19:23). Daarom mogen banken ook commerciële leningen uitgeven en daarop rente verdienen. Maar in Lukas 6:30-36 blijft Jezus tegen het berekenen van onkosten op privé leningen, “Als u leent aan hen van wie u hoopt terug te ontvangen, wat voor dank komt u daarvoor toe? Immers ook de zondaars (de niet-christenen) lenen aan zondaars om hetzelfde terug te ontvangen. Maar heb uw vijanden lief en doe goed, en leen zonder te hopen iets terug te krijgen. Dan zal uw loon groot zijn en u zult kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is goedertieren over de ondankbaren en slechten. Wees dan barmhartig zoals uw Vader barmhartig is.”

Iets om te overwegen is om *een rentevrije lening te geven aan een arm mens om een micro bedrijf op te zetten*. Als hij begint om winst te maken, kan hij de lening (zonder rente) terugbetalen en het geld kan weer voor nieuwe rentevrije leningen voor andere micro bedrijven gebruikt worden! Help mensen om hun talenten te ontwikkelen. Help mensen om met een micro bedrijf van de grond te komen. Door de rentevrije lening later terug te betalen, krijgen zij zelfrespect en waardigheid.

(4) Panden en borgen.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over een pand geven of over borg staan? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. Gedurende de oudtestamentische periode, nam de waarborg voor een kleine tijdelijke lening de vorm van een garantie (borg) voor een product of een onderpand voor een aankoop aan. Als de lening niet terugbetaald werd, werd de borgsom of pand verbeurd (Deuteronomium 24:10-13; Nehemia 5:3; Job 24:3; Spreuken 6:1-5; 22:26-27). Als er geen borg was om te verbeuren, kon de schuldenaar of zijn borg in slavernij verkocht worden (Exodus 22:3; 2 Koningen 4:1; Amos 2:6-8; 8:6). Daarom leert Spreuken 6:1-5 dat een christen nooit borg moet staan voor leningen (schulden) die anderen maken! Gelukkig werd de hardheid van deze gewoonte in Israël verzacht door een *verjaringswet* (Leviticus 25:39-43; Deuteronomium 15:1-11): alle schulden in Israël werden elke zeven jaar kwijtgescholden!

(5) Geld lenen van de gemeente.

Ontdek en bespreek. Wat leert de Bijbel over geld van de gemeente lenen?

Aantekeningen. Geld lenen is niet altijd verkeerd. In Matteüs 5:42 leert Jezus “Geef aan hem die iets van u vraagt, en keer u niet af van hem die van u lenen wil.” Geld lenen is een gevoelige zaak onder christenen. Een christen die geld wil lenen om hem over een periode van armoede heen te helpen, moet niet geld van gemeenteleden lenen, maar zijn verzoek aan de raad van oudsten richten. De raad van oudsten moet besluiten of hij hulp moet ontvangen of niet en hoe dat moet gebeuren. De gemeente moet geen rente op liefdadige leningen berekenen. De raad van oudsten mag de uitvoering van deze taak aan de diakenen delegeren.

Maar een christen die geld nodig heeft om een bedrijf op te zetten of uit te breiden, moet niet geld van de gemeente, maar van een bank lenen. Banken berekenen altijd renten op commerciële leningen. De overheid bepaalt de regels. Er zijn ook christelijke organisaties die geld beschikbaar stellen voor de ontwikkeling van het onderwijs (scholen), gezondheidszorg (voor baby's), ziekenhuizen, behuizing (slachtoffers van rampen en vervolgingen), landbouw projecten (waterputten graven) en micro kredieten beschikbaar stellen voor arme mensen om een kleine onderneming te beginnen (2 Korintiërs hoofdstukken 8-9).

Christenen moeten nooit geld lenen van zogenaamde woekeraars (Engels: loan-sharks), want zij zijn illegaal, berekenen buitensporige woekerrenten en gebruiken extreem geweld tegen mensen die niet terug kunnen betalen. Bovendien worden mensen die geld lenen slaven van de woekeraars en werken hun leven lang om steeds grotere schulden af te betalen en zo de woekeraars schatrijk te maken!

5. Vrij blijven van schulden.

Ontdek en bespreek. Hoe kan een christen vrij blijven van financiële schulden? Lees de Bijbelgedeelten.

Aantekeningen. De volgende principes helpen mensen om vrij te blijven van financiële slavernij:

- Wees niet lui, maar ijverig in je dagelijkse werk (Spreuken 24:30-34).
- Als je gebrek aan voedsel en kleding hebt, stel dan je vertrouwen op God om je in je basisbehoeften te voorzien (Matteüs 6:25-34).
- Verzoek God niet door je onverantwoordelijke financiële losbandigheid (Lukas 15:13).
- Leen geen geld van anderen en leen geen geld aan anderen (Spreuken 22:7).
- Maak geen schulden, vooral niet op goederen die snel hun waarden verliezen (Romeinen 13:8).

- Sluit alle kredietrekeningen in winkels, stop het gebruik van creditcards en betaal liever contant (Zacharia 10:2 spreekt over afgodsbeelden en waarzeggers die valse beloften maken).
- Sta nooit borg voor een ander (wordt nooit een medeondertekenaar van een anders schuld) (Spreuken 11:15).
- Gebruik je bezittingen zo lang mogelijk totdat ze helemaal versleten zijn. Deel je bezittingen met medechristenen.
- Koop tweedehands spullen, die dikwijls van goede kwaliteit zijn en toch veel goedkoper zijn.
- Koop zelden iets wat je alleen maar wilt hebben, maar niet echt nodig hebt.

C. KIES VOOR EEN CHRISTELIJKE LEVENSSTIJL

1. Verschillende levensstijlen die God onteren.

Er zijn veel soorten van levensstijlen in de wereld. Zowel rijken als armen zijn verantwoordelijk voor hun levensstijl.

Ontdek en bespreek. Welke levensstijlen onteren God? Lees de Bijbelgedeelten. God veroordeelt:

- (1) een verkwistende levensstijl** (Ezechiël 34:17-19; Matteüs 7:6)!
- (2) een levensstijl van werelds plezier** (Spreuken 21:17; 23:20-21)!
- (3) een oneerlijke levensstijl** (Leviticus 19:11-13,35-36)!
- (4) een hebzuchtige levensstijl** (Lukas 12:15; Jakobus 5:1-6)!

2. De christelijke levensstijl bestaat uit tevredenheid. Je mag genieten, maar moet delen.

Lees Filippenzen 4:11-12; 1 Korintiërs 4:7; 1 Timoteüs 6:8,17-18.

Ontdek en bespreek. Welk houding moet een christen tegenover werkelijke noden en rijkdom hebben?

Aantekeningen.

(1) Tevreden zijn.

Christenen moeten tevreden zijn als zij eten en kleding (de basische behoeften) hebben. 1 Timoteüs 6:8 leert, “Als wij echter voedsel en bedekking hebben, zullen wij daarmee tevreden zijn.” *Bedekking* verwijst naar kleding en onderdak. Eten, drinken, kleding en onderdak zijn de materiële basisbehoeften in het leven.

(2) Genieten.

Christenen moeten niet vergeten dat het God is Die “alle dingen in rijke mate verschaft om ervan te genieten”. Christenen mogen genieten wat zij bezitten (1 Timoteüs 6:17)!

(3) Delen.

Maar christenen wordt bevolen om goed te doen, om vrijgevig te zijn en te delen (1 Timoteüs 6:18)!

3. De christelijke levensstijl gaat verantwoordelijk met geld en bezittingen om.

Lees Lukas 12:42-48.

Ontdek en bespreek. Hoe moet een christen zijn bezittingen beheren?

Aantekeningen.

(1) De armen.

Honderden miljoenen mensen leven in wanhopige armoede en duizenden sterven elke dag van de honger in de wereld. Christenen mogen deze mensen niet vergeten! Spreuken 19:17 zegt, “Wie zich ontfermt over de arme, leent uit aan de HEERE, Hij zal hem zijn weldaad vergelden.” En Spreuken 21:13 zegt, “Wie zijn oren dichtstopt voor het geroep van de arme, ook hij zal roepen en niet verhoord worden.”

(2) De bezitter.

Wat een christen ook bezit, heeft hij van God gekregen (1 Korintiërs 4:7) en hij moet het beheren als een aan hem toevertrouwd goed (om namens God te beheren) (Lukas 12:42-48)!

Onderricht. In het licht van deze feiten, moeten christenen het volgende doen:

(3) Stel een budget op.

Christenen moeten bepaalde standaarden opstellen voor hun uitgaven aan voedsel, kleding, behuizing, transport, giften, enz. en een jaarlijkse begroting maken die past bij hun inkomen.

(4) Vermijd extremen.

Christenen moeten uitersten vermijden en onderscheid maken tussen:

- Wat is noodzakelijk en wat is een luxe.
- Wat is creatieve ontwikkeling en wat is een leeg statussymbool.
- Wat is bescheidenheid en wat is ijdelheid.
- Wat is een uitgave voor een speciale gelegenheid en wat is een levensstijl van dagelijkse welvaart.
- Wat dient God en wat is een slaafse navolging van de mode van mensen.

(5) Volg de rijke landen niet.

Christenen moeten niet letten op de rijke landen in de wereld als een model voor hun levensstijl, maar eerder op het Koninkrijk van God en zijn levensstijl.

(6) Maak beter gebruik van je bezittingen.

Christenen moeten gekant blijven tegen uitspatting (overdaad), verkwisting, het oppotten van bezittingen en tegen wat het milieu vernietigt (zie Genesis 1:28). Christenen moeten beter zorg dragen voor hun bezittingen en zorgen dat zij langer meegaan. Christenen moeten ook beter gebruik maken van hun bezittingen. Bijvoorbeeld, hun huis openstellen voor bijeenkomsten van de gemeente, hun gebruikte kleding doorgeven aan anderen, hun auto en boeken uitlenen aan anderen, enz.

(7) Houd je financiële boekhouding goed bij.

Christenen moeten hun jaarlijkse uitgaven goed in boeken bijhouden en dan jaarlijks hun uitgaven in heroverweging nemen. Hoe kunnen christenen met minder leven en toch meer weggeven?

4. De christelijke levensstijl bekommert zich om behoeftige familieleden.

Ontdek en bespreek. Hoe moeten christenen voor hun afhankelijke en behoeftige familieleden zorgen?

Aantekeningen.

(1) Vrouw.

Lees Efeziërs 5:28-29. De eerste verantwoordelijkheid van een christen is om voor *de werkelijke behoeften* van zijn vrouw te zorgen.

(2) Kinderen.

Lees 2 Korintiërs 12:14-15. De tweede verantwoordelijkheid van een christen is om voor *de werkelijke behoeften* van zijn kinderen te zorgen.

(3) Ouders.

Lees 1 Timoteüs 5:4,8. De derde verantwoordelijkheid van een christen is om voor *de werkelijke behoeften* van zijn andere familieleden te zorgen: ouders, schoonouders, grootouders, een ongetrouwd alleenstaande familielid, enz. Maar als bijvoorbeeld hun ouders genoeg geld hebben om te leven, dan hebben christenen geen enkele verplichting om aan hun ouders geld te geven om in luxe en uitspatting te leven (bv. wereldreizen te maken). Christenen moeten goede rentmeesters zijn van het geld dat God aan hen toevertrouwd heeft!

(4) Christen broeders en zusters.

Lees 1 Johannes 3:17-18. De vierde verantwoordelijkheid van een christen is om voor de basisbehoeften van andere christenen te zorgen.

5. De christelijke levensstijl geeft geld voor specifieke noden.

Ontdek en bespreek. Aan wie moeten christenen geven?

Aantekeningen. Gedurende de oudtestamentische periode moest Gods volk (de Joden) “tienden” geven voor het onderhoud van de tempel te Jeruzalem en zijn dienaren (Maleachi 3:6-12). Het geven van tienden geldt NIET voor christenen! Zie handleiding 4, supplement 16 “Het geven van tienden”.

(1) Tienden.

Gedurende de oudtestamentische periode moesten Gods mensen (de Joden) “tienden” geven voor het onderhoud van de tempel en de officiële tempeldiensten in Jeruzalem (Maleachi 3:6-12). Maar het geven van tienden geldt NIET voor christenen! Zie handleiding 4, supplement 16 “Het geven van tienden”. Het geven van tienden hoort bij de oudtestamentische ceremoniële wet ten einde de tempel en haar dienaren te onderhouden en leidde tot Gods zegeningen voor het land van Israël (Maleachi 3:6-12). Maar de ceremoniële wetten zijn vervuld (Matteüs 5:17), opgeheven (Kolossenzen 2:14) en afgeschaft (Efeziërs 2:14-15). Zoals de andere ceremoniële wetten (besnijdenis, dieren offeranden, eten van ceremonieel rein voedsel, enz.) mag ook het geven van tienden niet weer in de nieuwtestamentische Gemeente geïntroduceerd worden! Nieuwtestamentisch geven is helemaal anders, gebaseerd op Lukas 6:38 en 2 Korintiërs 8 en 9 en ingesteld om andere doelen te ondersteunen dan die in het Oude Testament! Nieuwtestamentisch geven is voor de volgende doelen:

(2) Leraren.

Lees Galaten 6:6. Christenen die onderwezen worden moeten alle goede dingen delen met hem die onderwijs geeft. Sommige leraren verkiezen gratis les te geven, zodat hun leerlingen dat later ook zullen doen. “U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets” (Matteüs 10:8). En “Het is zaliger te geven dan te ontvangen” (Handelingen 20:35).

(3) Verkondigers.

Lees 1 Korintiërs 9:14. Christenen horen mensen die het evangelie en het Woord van God verkondigen te steunen. Een christen moet misschien een keuze maken om één heel dure Westerse zendeling of in plaats daarvan honderd inheemse evangelisten en andere werkers te steunen!

(4) Oudsten (kerkleiders).

Lees 1 Timoteüs 5:17. Christenen moeten de oudsten in de raad van oudsten die hun werk goed doen, steunen. Een christen moet misschien besluiten zijn steun stop te zetten, vooral wanneer een gemeente het geld dat zij bezit niet gebruikt.

(5) Broers en zussen in je eigen gemeente.

Lees Jakobus 2:15-17; 1 Johannes 3:17-18. Christenen horen de broeders en zusters in hun eigen gemeente te steunen die gebrek lijden aan voeding en kleding. Dit moet via de diakenen geschieden die goed op de hoogte moeten zijn van de werkelijke noden van de armen in hun gemeente en proberen om deze mensen te helpen om zo spoedig mogelijk weer op eigen benen te staan.

(6) Broers en zussen in andere gemeenten.

Lees 2 Korintiërs 8:13-15. Een gemeente moet ook haar overvloed delen met arme gemeenten op andere plaatsen in de wereld. Christenen moeten goed op de hoogte zijn van de werkelijke noden van deze gemeenten en toezien dat de hulp inderdaad voor die noden gebruikt wordt.

(7) De armen.

Lees Spreuken 19:17; 21:13. Christenen moeten de armen in de wereld (christen of niet-christen) helpen. Christus zegt, "Maak uzelf vrienden met behulp van de onrechtvaardige mammon (wereldse bezittingen die bij niet-christenen meestal de oorzaak is van zoveel onrecht), opdat zij (de vrienden) u, als u gebrek lijdt (NIV: when it - i.e. the money - is gone), zullen ontvangen in de eeuwige tenten (in de hemel als u sterft)" (Lukas 16:9). Dit betekent niet om bekeerlingen voor je godsdienst te kopen/om te kopen zoals andere godsdiensten doen door bijvoorbeeld televisies te geven in ruil voor de beloften bij hun godsdienst aan te sluiten. Bewijs liever barmhartigheid, liefde en daadwerkelijke hulp dat mensen uit vrije wil tot Jezus Christus trekt.

De Bijbel leert niet dat elke christen aan al deze zes doelen moeten geven. De Bijbel leert ook niet dat deze mensen (bv. kerkleiders) zoveel geld moeten ontvangen dat zij in luxe gaan leven!

6. De christelijke levensstijl brengt offers.

Ontdek en bespreek. Tot welke offers roept Jezus Christus *sommige* christenen?

Aantekeningen. Jezus Christus riep sommige van Zijn discipelen om Hem te volgen in een levensstijl van vrijwillige armoede. Bijvoorbeeld:

(1) Vrijwillige armoede.

Lees Markus 10:21. Jezus riep een rijke jongeling om al zijn bezittingen te verkopen, zodat hij vrij was om Jezus Christus als discipel te volgen, maar hij weigerde. Petrus zei dat de andere discipelen van Jezus dat wel gedaan hadden.

(2) Dakloos.

Lees Matteüs 8:20; 1 Korintiërs 4:11. Dikwijls had Jezus geen plaats om te slapen. De apostelen waren soms dakloos.

(3) Gebrek aan basisbehoeften.

Lees Filippenzen 4:11-12. Paulus heeft wel eens honger en gebrek geleden.

(4) Opofferend geven.

Lees 2 Korintiërs 8:1-12; 9:6-15. De gemeente van Macedonië was een voorbeeld van opofferend geven. Zij waren zelf arm en toch vroegen zij Paulus of zij het voorrecht mochten hebben om deel te nemen aan de steun van christenen die nog armer dan zij waren! Jezus Christus riep hen niet om dit te doen, maar toch gaven zij een aanzienlijk deel van hun bezittingen vrijwillig en van harte weg. Paulus stimuleerde de gemeenten om gul te geven en leerde hen verschillende zegeningen bij gul geven.

(5) Gastvrijheid.

Lees Matteüs 6:19-24; Lukas 6:38; 14:12-14; Filippenzen 2:3-4; Hebreeën 13:1. Hoewel Jezus Christus niet alle christenen roept tot een levensstijl van vrijwillige armoede, heeft Hij alle christenen geroepen tot een innerlijke vrijheid van de verleiding tot rijkdom en om met opoffering te geven en te delen, om gastvrijheid te tonen aan hen die niets kunnen terugdoen, en om op een onzelfzuchtige wijze de belangen van andere mensen te dienen.

7. De christelijke levensstijl is verantwoordelijk burgerschap in de wereld.

Onderricht. Veel christenen hebben het Lausanne verdrag ondertekend. "Hoewel verzoening tussen mensen niet hetzelfde is als verzoening met God, sociale activiteiten niet dezelfde zijn als evangelisatie en politieke bevrijding niet dezelfde is als verlossing (van zonden), bevestigen wij dat evangelisatie en sociaal-politieke acties beide deel vormen van de christelijke verantwoordelijkheid. Beiden zijn noodzakelijke uitdrukkingen van de leerstellingen over God en de mens, en van onze naastenliefde en gehoorzaamheid aan Jezus Christus."

Christenen mogen nooit betrokken raken in gewelddadige sociaal-politieke acties (Matteüs 26:52), maar moeten hun maatschappij beïnvloeden door hun voorbeeld, onderricht en training en hun vele goede werken van barmhartigheid, zoals zorgen voor de gehandicapten, de armen en de mensen die in samenlevingen vertrappt worden.

8. De christelijke levensstijl heeft een verantwoordelijk houding tegenover rijkdom.

Lees 1 Timoteüs 6:9-10,17-19.

Ontdek en bespreek. Wanneer is het goed of verkeerd voor een christen om rijk te zijn?

Aantekeningen. 1 Timoteüs 6:17-19 leert duidelijk dat het niet verkeerd is om rijk te zijn. 1 Timoteüs 6:9-10 leert dat het verkeerd is *om te begeren om rijk te zijn*, geldzucht na te jagen en in allerlei verzoeking en strikken gevangen te

worden. Het is verkeerd om rijk te worden door corruptie, loterijen, gokken of misdaad. Maar als iemand rijk geworden is omdat God veel bezittingen aan hem heeft toevertrouwd, dan is het niet verkeerd om rijk te zijn. God heeft dit alles aan hem toevertrouwd omdat Hij wil dat de rijke iets met zijn rijkdom doet.

Vers 17 zegt dat de rijke christen zich niet snobistisch (voornaam doen) of zelfvoldaan moet opstellen. Hij mag niet hoogmoedig en arrogant optreden. Hij mag zijn hoop niet vestigen op de onzekerheid van de rijkdom, maar moet juist nederig en afhankelijk van God blijven. Maar hij mag natuurlijk van zijn rijkdom genieten.

Vers 18 zegt dat de rijke christen ook rijk in goede werken moet zijn, vrijgevig en bereid om zijn rijkdom met anderen te delen.

Vers 19 zegt dat de rijke christen op deze manier “voor zichzelf een schat verzamelt met het oog op het eeuwige leven” (Matteüs 6:19-24). Dit betekent dat het doen van goede werken en delen van zijn rijkdom met het oog op het Koninkrijk van God moet zijn. Rijke christenen hebben dus een speciaal opdracht: investeer je bezittingen op de verstandigste manier in het Koninkrijk van God. Bijvoorbeeld, rijke christenen kunnen behoeftige christenen en werkers in het Koninkrijk van God steunen.

9. De christelijke levensstijl is een volledig ander levensstijl dan in de wereld.

Lees Daniël 6:1-4.

Ontdek en bespreek. Wat hoort de levensstijl van een christen te zijn?

Aantekeningen. In Daniël 6:4-5 lezen we, “Toen overtrof deze Daniël de rijksbestuurders en de stadhouders, omdat er een uitzonderlijke geest in hem was. De koning overwoog hem over heel het koninkrijk aan te stellen. Daarop gingen de rijksbestuurders en de stadhouders zoeken naar een grond voor een aanklacht tegen Daniël inzake het koninkrijk, maar zij konden geen enkel grond voor een aanklacht, of iets verkeerd vinden, omdat hij betrouwbaar was en er geen nalatigheid of iets verkeerd bij hem te vinden was.”

Vandaag is corruptie wijd verbreid, vooral onder zakenmannen en overheidsambtenaren in veel landen van de wereld. Deze ondersteuners van corruptie veroorzaken veel schade (lijden) aan mensen, terwijl zij zelf al maar rijker worden. Daniël leefde in een dergelijke wereld, maar Daniël durfde anders te zijn! Daniël onderscheidde zich daarin dat hij volkomen vrij van corruptie bleef! Zijn collega's werden zijn vijanden en zij smeedden een complot tegen hem. Maar uiteindelijk heeft God Daniël geëerd!

Daarom, wees als Daniël! Durf je te onderscheiden als een christen zakenman, als een *christen* regeringsambtenaar, als een *christen* rechter, of als *christen* in elk denkbaar en eerbaar beroep in de wereld. Onderscheid jezelf als iemand die onkreukbaar is, absoluut betrouwbaar en nooit nalatig in je taak. Durf anders te zijn dan de corrupte mensen van deze wereld!

**Durf je te onderscheiden!
Durf anders te zijn!**

5	GEBED (8 minuten)	[REACTIES] GEBED IN ANTWOORD OP GODS WOORD
----------	--------------------------	---

Bid met elkaar als antwoord op wat God zegt. Laat iedereen in de kring om de beurt kort (in één of twee zinnen) bidden en naar God toe reageren op wat hij in deze bijeenkomst van Hem leerde.

6	VOORBEREIDING (2 minuten)	[OPDRACHTEN] VOOR DE VOLGENDE BIJeenKOMST
----------	----------------------------------	--

Deel de voorbereiding voor de volgende keer uit op een strookje papier of laten de groepsleden het opschrijven.

1. Toewijding. Wijd je toe om steeds discipelen te maken en de gemeente van Jezus Christus op te bouwen.
2. Verkondig, onderricht of bestudeer de studie over “Omgaan met geld” samen met een persoon of een kleine groep mensen.
3. Persoonlijke tijd met God. Houd stille tijd met God uit ongeveer een half hoofdstuk per keer uit **Jakobus 4-5** en **1 Petrus 1-2**. Maak gebruik van het uitgekozen Bijbelvers of de favoriete waarheid methode en maak korte aantekeningen.
4. Memorisatie. (2) Ontwikkel alle terreinen. Spreuken 22:6. Repeteer elke dag de laatste vijf Bijbelverzen die je uit je hoofd geleerd hebt.
5. Bijbelstudie. Bereid de volgende Bijbelstudie thuis voor. **Johannes 17.** Maak gebruik van de vijf stappen methode en maak korte aantekeningen.
6. Gebed. Bid voor iemand of iets deze week en zie uit naar wat God doet (Psalm 5:4).
7. Houd je aantekeningen over bouwen van de gemeente van Christus goed bij. Doe dat ook met je aantekeningen over stille tijd, memorisatie en deze opdracht.